

Bir Üniversite Öğrencisi Cinayetinin Anatomisi: “Femisid”

30. BÖLÜM

Naile Esra SAKA

GİRİŞ

Kadına yönelik şiddeti anlamak ve bu konuda mücadelenin ilk adımı, şiddeti tanımak ve tanımlamaktan geçmektedir.

Sözlük anlamıyla şiddet; bir kişiye, güç veya baskı uygulayarak isteği dışında bir şey yapmak ya da yaptırmaktır. *Şiddet* kelimesinin birçok batı dilindeki karşılığı Latince “violentia”dan gelmektedir. Türkçe’ye Arap dilinden uyarlanarak girmiştir. Arapçada “peklilik, çokluk, sertlik, sıkılık” anlamına gelmektedir. *Dünya Sağlık Örgütü şiddeti*, “yaralanma, psikolojik, zarar, ölüm, gelişme bozukluğu veya yoksunluk ile sonuçlanan veya sonuçlanması kuvvetle muhtemel olan, kişinin kendisine, bir başka kişiye veya bir grup veya topluluğa yönelik olarak fiziksel zor veya güç kullanımı veya tehdidi” olarak tanımlamaktadır (1-3).

KADINA YÖNELİK ŞİDDET NEDİR?

“Kadına yönelik şiddet” kavramı, yıllar boyunca özel yaşam ve mahremiyet algıları içinde kalması gerektiği düşünüldüğünden, gerek uluslararası gerekse ulusal düzeyde insan hakları gündemine geç girmiştir. Uluslararası arenada 1980’li yıllarla birlikte yasal düzenlemelere ihtiyaç bağlamında görünürlük kazanmaya başlayan bu kavram, 1990’lardan itibaren toplumsal bir sorun ve ‘bir insan hakkı meselesi’ olarak ele

alınmaya başlanmıştır. 1991 yılında, BM Ekonomik ve Sosyal Haklar Komisyonu ve Kadının Statüsü Komisyonu (KSK) tarafından, kadına yönelik şiddetin önemli bir problem olduğunun altı çizilmiştir. Bu vurgunun devamında Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Komitesi (CEDAW Komitesi), 19 No’lu Tavsiye Kararı’nda kadınlara yönelik toplumsal cinsiyete dayalı şiddet, “*bir kadına, sırf kadın olduğu için yöneltilen ya da orantısız bir şekilde kadınları etkileyen şiddet*” olarak tarif edilmiştir. Bu şiddet, “*kadına fiziksel, zihinsel ya da cinsel yönden zarar veya acıya neden olan davranışları, bu davranışlara ilişkin tehditleri, zorlamayı ve özgürlüklerin kaybedilmesine neden olan diğer davranışları*” kapsamaktadır (4-6).

Kadına yönelik şiddet, eş istismarı, cinsel saldırı, evlilik parası cinayetleri, evlilik içi cinsel şiddet, zorla seks işçiliği yaptırtma, kadın genital bölgelerine zarar verme ve kız çocuklarının cinsel istismarı gibi geniş bir spekturumda ortaya çıkmaktadır. Bu tür şiddet eylemleri herhangi bir yetişkin kadına veya kız çocuğuna sözel veya fiziksel güç kullanımı, zorlama veya yaşamı tehdit eden yoksun bırakmalar sonucu kişinin fiziksel veya psikolojik zarar görmesi ve özgürlükten yoksun kalması yanında ölümle de sonuçlanabilmektedir (6).

cinsiyete dayalı bir ayrımcılık ile kadının insan hakları ihlaline yol açan ve bu Kanun'da şiddet olarak tanımlanan her türlü tutum ve davranış” olarak sadece kadın cinsiyetinden kaynaklı davranım ve bir insan hakları ihlali vurgusu özellikle yapılmıştır (30).

Kadına yönelik şiddetle mücadele, uzun bir süreç olup, sorunun toplumsal cinsiyet kaynaklı olduğunun kabul edilerek, bu konuda toplumdaki tüm birey ve kurumların üzerine düşenleri eksiksiz yapması gerekmektedir. Bu konudaki farkındalık sağlık çalışanları yanında özellikle savcı, hakim ve kolluk güçlerinde de arttırılmalıdır. Ayrıca İstanbul Sözleşmesi'nde belirtilen tüm ilkelerin eksiksiz olarak iç hukuk sisteminde yer bulması yararlı olacaktır.

Özet olarak kadın cinayetleri, toplumların kadına bakış meselesinden ele alınmalı, esas mücadele edilmesi gereken konu toplumsal cinsiyet algısı ve ataerkil sistemin kendisiyle baş edebilmek amaçlı arttırılan kadın istihdamı, eğitim ve hukuki yaptırımlarla olmalıdır.

Ülkemizde taraf olunan uluslararası sözleşmelerin gereği olan adımlar hızla atılmalı, atılan adımların devamı getirilmeli ve istikrarlı kalınmalıdır.

KAYNAKLAR

- World Health Organization. (1998). Violence and health: Task force on violence and health. Geneva, Switzerland: WHO (20.10.2020 tarihinde https://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/world_report/en/full_en.pdf adresinden ulaşılmıştır.)
- Krug EG, Dahlberg LL, Mercy JA, Zwi AB, Lozano R, editors. (2002) World report on violence and health. World Health Organization. (20.10.2020 tarihinde http://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/world_report/en/ adresinden ulaşılmıştır.)
- Saka NE (2004). Adli Tıp Kurumu Başkanlığı'nca Kara Bağlanmış Çocuk Ölümlerinin “Çocuk İstismarı ve İhlali” Açısından İncelenmesi. T.C. Adalet Bakanlığı Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, Uzmanlık Tezi, İstanbul; 29-32.
- EU (2008). EU guidelines on violence against women and girls and combating all forms of Discrimination against them. European Union 2008. (20.10.2020 tarihinde https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/eu_guidelines_on_violence_against_women_and_girls_1.pdf adresinden ulaşılmıştır.)
- United Nations (UN) (1993). Declaration on the Elimination of Violence against Women. 85th plenary meeting, (14.11.2014, <http://www.un.org/documents/ga/res/48/a48r104.htm> adresinden ulaşılmıştır)
- Saka NE. “Kanaması Dinmeyen Bir Yara” Kadına Yönelik Cinsel Şiddet”, Günebakan Dergisi. Tekirdağ Tabip Odası Süreli Yayını, 2018:Kadın özel sayısı (75-76): 15-21.
- The Origin And Importance Of The Term Femicide (20.10.2020 tarihinde http://www.dianarussell.com/origin_of_femicide.html, adresinden ulaşılmıştır)
- Özer E, Aydoğdu H İlhan, Kırıcı GS, Önal G. Kadın Cinayetleri – Femisid Kavramı. Bull Leg Med. 2016;21(2).
- Radford J, Russell DEH. Femicide : the politics of woman killing. New York Toronto: Twayne Pub; 1992. xvi-ii, 379 p.
- Russell DEH. The Origin And Importance Of The Term Femicide. 2011.
- What is Femicide?: UN Studies Association; (20.10.2020 tarihinde <http://unstudied.org/about-unsaf/acuns/acuns-vienna/projects/femicide>, adresinden ulaşılmıştır)
- Office ACotUNSAVL, editor. Femicide A Global Issue that Demands Action. 2013 2013: Academic Council on the United Nations System (ACUNS) Vienna Liaison Office.
- Özer E. Kırıcı GC, Aydoğdu Hİ, Askay M (2019) Kadın Cinayetleri – Femisid. In; Saka NE (Ed). Adli Tıp ve Adli Bilimlerde Klinik Uygulamalara Bakış. Akademisyen Kitabevi, Ankara. 195-200.
- Gill JR, Catanese C. Sharp injury fatalities in New York City. J Forensic Sci 2002;47(3):554-7.
- Karger B, Niemeyer J, Brinkmann B. Suicides by sharp force: typical and atypical features. Int J Legal Med 2000;113(5):259-62.
- Prahlw JA, Ross KE, Lene WJ, Kirby DB. Accidental sharp force injury fatalities. Am J Forensic Med Pathol 2001;22(4):358-66.
- Erkol Z, Eşiyok B, Büken B, Turla A. The evaluation of deaths due to stab wounds in Kahramanmaraş. Adli Bilimler Dergisi 2007;6(2):42-9.
- Özdemir B, Celbiş O, Kaya A. Cut throat injuries and honor killings: Review of 15 cases in eastern Turkey. J Forensic Leg Med 2013;20(4):198-203
- Gök E, Fedakar R, Saka NE. A case report of suicidal cut-throat. J. For. Med. 2017; 31(3): 164-168. (10.07.2020 tarihinde https://www.researchgate.net/publication/326114018_A_case_report_of_suicidal_cut-throat adresinden ulaşılmıştır)
- Cetin G. Injuries. In: Soysal Z, Cakalir C (1999) eds. Forensic Medicine Book Vol 1[in Turkish]. Istanbul: Istanbul University Cerrahpasa Medical School Publications: 475-523
- Shkrum MJ, Ramsay DA. (2007) Forensic Pathology of Trauma Common Problems for the Pathologist. Shkrum MJ, Ramsay DA, editors. Totowa, New Jersey: Humana Press,:357-403
- Sabah Gazetesi İnternet Haberi (2011) (01.11.2020 tarihinde <https://www.sabah.com.tr/yasam/2011/03/31/>

- cesedin-gomuldugu-yerde-esrar-icmis adresinden ulaşılmıştır)
23. Internet Haber Sitesi (2011). (01.11.2020 tarihinde <https://www.internethaber.com/kelimeler-bu-vahseti-anlatmaya-yetmez-338402h.htm> adresinden ulaşılmıştır)
 24. Haber Türk Internet Haber (2011). (01.11.2020 tarihinde <https://www.haberturk.com/yasam/haber/606795-semanin-son-goruntuleri> adresinden ulaşılmıştır).
 25. T24 Bağımsız İnternet Gazetesi Internet Haber (2011). (01.11.2020 tarihinde <https://t24.com.tr/haber/16-su-batta-kaybolan-sema-karakocanın-parcalanmis-cesedi-bulundu,130509> adresinden ulaşılmıştır).
 26. Anadolu Ajansı Internet Haber (2011). (01.11.2020 tarihinde <https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/denizlide-universite-ogrencisi-genc-kizin-katil-zanlisi-tutuklandi/2040375> adresinden ulaşılmıştır).
 27. Anadolu Ajansı Internet Haber (2011). (01.11.2020 tarihinde <https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/universite-ogrencisi-pinar-gultekini-olduren-zanli-tutuklandi/1918098> adresinden ulaşılmıştır).
 28. Milliyet Gazetesi Internet Haber (2011). (01.11.2020 tarihinde <https://www.milliyet.com.tr/yerel-haberler/bolu/universiteli-kiz-ogrenci-bogazi-kesilerek-olduruldu-11012132> adresinden ulaşılmıştır).
 29. Council of Europe (2011). Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi. İstanbul: Avrupa Konseyi, 2011. (20.10.2020 tarihinde <https://rm.coe.int/1680462545> adresinden ulaşılmıştır.)
 30. 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun.

*****Bölüm içerisinde kullanılan teknik bilgiler; otopside bizzat görevli yazarın teknik otopsi işlemlerine aittir. Dosyanın ait olduğu Bursa Cumhuriyet Başsavcılığı Faili Meçhul Ölümlü Suçları Soruşturma Bürosu'nun 24.12.2020 tarih ve 2020/22 Muh. sayısı ile izin ve olurlar alınmıştır. Adli Tıbbi olarak ulaşılabilecek detaylar dışına çıkılmamıştır. Etik değerler ve kişilik haklarının korunmasına azami dikkat edilmiştir.**